СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 84. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 11 квітня 1935. VOL. XLIII. No. 84. Jersey City, N. J., Thursday, April 11, 1935. THREE CENTS

УРЯД ПРОСЛІДЖУЄ ВИЗИСК ІМІҐРАНТІВ

ВАШИНҐТОН. — Секретарка праці Перкинс заповідає гостру кампанію уряду проти визиску іміґрантів. Уряд береться наперед до розсліду визиску тих іміґрантів, що переїхали безправно через порт Ню Йорк, бо, мовляв, ріжні визискувачі натягнули цих іміґрантів на мілїон долярів за останніх десять літ. Для цього слідства встановлено вже спеціяльного прокуратора, котрим став Семюел Кавфман.

Департамент праці вже вів у цій справі своє слідство останніх 15 місяців та розкрив довгу низку преріжних зловжитків. На основі цих розслідів уряд уже тепер може приступити до процесу проти 35 осіб, між котрими є навіть урядовці уряду іміґрації й натуралізації. Крім цього уряд може почати вже тепер процеси проти 42 осіб, котрі живуть у краю безправно, а далі проти яких двох соток людей, що дістали неправно горожанські папери.

Як відомо, велика лава присяжних суддів у федеральнім суді в Ню Йорку постановила вже поставити на суд за іміґраційні обманства бувшого конґресмена Майкела Гоґена, що служив довіреним секретарем у Филипа Елтинґа, колектора податків у Ню Йорку; уряд закидує йому фальшиву реєстрацію чужинців. Подібні закиди підносить уряд проти деяких інших урядовців, котрим закидується фальшування реєстрів на Елис Айленді, викрадання документів, перекупство, обман і рекетірство.

Слідство розкрило теж певні недостачі закона, котрі уряд збирається поправити відповідними проєктами для ухвали конґресу.

УРЯД ЗА ПРИСКОРЕННЯ ЗАКОНОДАТНОЇ ПРАЦІ КОНҐРЕСУ.

ВАШИНҐТОН. — Зараз по своїм повороті з вакацій президент Рузвелт відбув у Білім Домі довшу конференцію з провідниками демократичної більшости в конґресі. Радилися над тим, як прискорити ухвалювання законів.

Кажуть, що президент не противиться ухваленню закона про суспільне обезпечення, чим він дає мовчаливу згоду на нього.

Рівночасно на конференції обговорено теж деякі питання розсліду запомоги.

ПАЛАТА ПОСЛІВ КОНҐРЕСУ ПРОТИ ВОЄННИХ ЗИСКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Палата послів ухвалила законопроєкт МекСвейна про воєнні зиски, а тимчасом сенат віднісся дуже прихильно до резолюції сенатора Ная за забрання зисків з війни на державу.

Сенатори дебатували теж над постанами про видавання пашпортів у часі війни та про давання позичок воюючим державам.

Рівночасно сенат ухвалив дозволити урядови видати 38 мілїонів долярів на збільшення фльоти. В палаті послів теж зроблено деякі ухвали, які мають військове значіння.

КАРАЮТЬ ВЯЗНИЦЕЮ ПРОВІДНИКІВ СТРАЙКУ.

ВИЛКС БАРЕ (Па.). — Стейтовий суддя засудив 5 провідників страйку майнерів твердого вугля на тяжку вязницю. Теодора Лінкевича, президента юнії, Йосифа Свілпа, фінансового секретаря, Стіва Ольшевського, голову комітету жалоб, Джеймса Бристона, компензаційного секретаря відділу юнії в Воріор Рон, та Петра Бонсаведжа, члена юнії, засуджено за динамітування домів страйколомів з Воріор Рон на вязницю від 5 до 10 літ та на заплачення гривни в сумі 500 долярів.

Крім цього суд постановив повести новий процес проти Йосифа Клінецького. Кирила Вашка звільнено від закиду участи в динамітуванню домів, але покарано за напад на майнера Джана Брешо на півтора до трох років вязниці та на гривну в сумі 50 долярів, а Петра Кимберта за подібний проступок на 6 місяців до одного року тюрми та на 50 долярів гривни.

Петро Рудовський так журився тим, що пікети не пустили його до праці в копальні "Ґлен Алден Ковл Ко." що вложив собі динамітовий патрон у рот та запалив його. Лишив по собі жінку й 7 дітей.

ЗДЕРЖУЮТЬ РОБОТУ, АЛЕ НЕ ЗАРЯДЖУЮТЬ СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК. — Оригінального способу боротьби за поправу умовин своєї праці вхопилися кравці в місцевих робітнях жіночої одежі. Посварившися з босами про заплату за акордову працю, 13,000 кравців у 400 робітнях перестали робити, але не покинули своїх місць.

Юнія каже, що на основі контракту з підприємцями кравці повинні побирати за свою роботу по 90 центів за годину; тимчасом підприємці обтинали робітникам заплату ступнево до того, що вони нині не мають більше, як 50 центів на годину.

Провідники юнії признають, що вони рішилися на цей спосіб боротьби тому, бо в контракті вони згодилися не страйкувати. Отже робітники не страйкують, а тільки не працюють...

ЧИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕЙШЛИ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ?

ЯКЩО НІ, ТО ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО! ЗГОЛОСІТЬСЯ ЗАРАЗ У СЕКРЕТАРЯ СВОГО ВІДДІЛУ ТА ПЕРЕДАЙТЕ ЙОМУ СВОЮ СТАРУ ГРАМОТУ ДЛЯ ВИМІНИ.

„СМЕРТОНОСНИЙ ПРОМІНЬ" У СОЛІ.

У „Клівлендській Фундаційній Клініці" прочитано відчит, що виставлення звичайної кухонної соли на ділання промінів „екс" або раду дає цій солі силу видавати потім зі себе при електричнім освітленню проміні, що мають силу шкодити живому орґанізмови. Такі проміні вбивають наприклад дуже легко бактерії грибка. Лікарі приписують цьому відкриттю велике лікарське значіння.

БІДНИЙ РОБІТНИК ДІСТАВ У СПАДЩИНІ МІЛЇОНИ.

В одній мадярській місцевості бідний робітник, тепер без праці, Юрій Гаціна, дістав у спадщині 128 мілїонів пенґо від одного свого свояка, що перед літами виеміґрував до Австралії. Мадярські власти повідомили бідака про його щастя дуже уважно, боячися, щоб така радісна вістка не пошкодила йому на здоровлю. Гаціна є батьком 4-ох дітей і останніми часами не мав уже ніяких засобів до життя.

СТАН БЕЗРОБІТТЯ В ПОЛЬЩІ.

Дня 2-го березня ц. р. було в Польщі зареєстрованих 516,293 безробітних, себто 1,183 менше як у попередньому тижні. В тому не вчислено безробітних з Горішнього Шлеську. Їх було 128,818 осіб.

ЩЕ ОДИН.

Зловживання в тютюневій гуртівні викрито в Тернополі. Крім браків у маґазині на шкоду кільканацять тисяч зл. стверджено, що управитель гуртівні, М. Шпімер, підробляв чеки ПКО і таким чином заінкасував 8,000 зл. Його арештовано.

ЗВІЛЬНЯЮТЬ ЗІ СЛУЖБИ.

В повітовому соймику в Луцьку були ще кілька службовиків — не-Поляків. Та від 1-го лютого і тим православним виповіли посади. На 7 не-Поляків звільнили тільки одного Поляка.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЩАСТЯ.

Француз Туґ, мешканець міста Сардін в околиці Бордо, має рекордове щастя у льотерії. Він купив по одному льосови з кожного випуску і виграв по черзі раз 100,000 фр., двічі по 10,000 фр., раз 25,000 фр. і тричі по 1,000 —

РОМАН АНТОНОВИЧ ВДРУГЕ ПЕРЕД СУДОМ У СТАНИСЛАВОВІ.

Перед станиславівським судом відбулася 23-го лютого ц. р. розправа проти Романа Антоновича, українського журналіста, та Ореста Макогона. Обох обвинувачували в злочині з § 109., а крім того Ореста Макогона ще й за побиття постерункового. У висліді розправи справу Р. Антоновича уморено, а О. Макогона засудив суд на кару одного року тюрми за побиття постерункового.

ПІМСТА ЗА ПРОГРАНИЙ ПРОЦЕС.

Флис, різник з Яворова, позичив гроші в місцевого купця Кресера-Тіґера. Зроблено контракт купна-продажі реальности, що була власністю Флиса, з тим, що Флис по двох літах мав право реальність відкупити. Флис у тому часі того не зробив, внаслідок чого реальність стала власністю вірителя. По якомусь часі Флис вніс скаргу до суду в справі уневажнення того контракту, але процес програв. Був іще другий процес Флиса з Кресером у звязку з вище згаданою справою. І цей процес Флис програв. Присуд у цьому другому процесі видано в перемиському суді. Після присуду Флис напав на коридорі суду на Кресера та великим різницьким ножем тяжко його ранив. Флиса арештували, а Кресера відвезли до лічниці.

САМОГУБСТВО ҐІМНАЗІЙНОГО ПРОФЕСОРА В ТЕРНОПОЛІ.

В суботу, 9. берзня ц. р., скінчив самогубством ґімназійний професор у Тернополі, Никифор Садовський. У суботу передполуднем покійний іще викладав ученикам, вполудне пішов до фізичної салі II. ґімназії і там знайшов його неживого директор школи д-р Гайльперн.

ПОСПІШИВСЯ.

Солтис села Рашків під Варшавою, 40-літній Степан Матера, обчисливши гроші, заінкасовані з податків, ствердив недостачу кількадесятьох злотих. Цим фактом Матера перенявся так сильно, що зажив отрути. Перевезений до шпиталю, помер. Тоді обчислила гроші контроля і ствердила, що гроші є в порядку, тільки Матера помилився в рахунку.

ЗА КОЛЬПОРТАЖУ ВИДАНЬ ОУН.

Перед судом присяглих у Сяноці відбувся цими днями політичний процес проти 8-мох селян з ліського повіту, обвинувачених у приналежності до ОУН. Закидували їм, що в ліському повіті кольпортували „Розбудову Нації" та інші нелеґальні видання, що їх діставали у Великій Березі в Чехословаччині, звідкіля особисто переносили цю літературу до краю.

Суд засудив: Гната Гонимара, Василя Мороня, Івана Суса, Федя Папідоха і Юрка Ґеряка на кару по 2 і пів року вязниці, Івана Ґеряка і Василя Ткача по 2 роки вязниці, а Михайла Ткача на рік вязниці.

ДЕ ПИШУТЬ НАЙБІЛЬШЕ ЛИСТІВ.

Один Анґлієць зацікавився такою справою: котрий з народів пише найбільше листів. І він обчислив, що тим народом є Анґлійці, бо на одного Анґлійця припадає річно 77 листів. По Анґлійцях ідуть Швайцарці (60 листів на голову), дальше Німці (56 листів), Данці (41 листів). До народів, що пишуть найменше листів, належать Французи і Норвежці.

НА ОСІ З ВАРШАВИ ДО ЖЕНЕВИ.

Женевська поліція придержала якогось хлопця, що ходив вулицями. При переслуханні він зізнав, що приїхав до Женеви з Варшави, лежачи на осі під залізничим ваґоном.

ВЕСЕЛИЙ АРЕШТ.

В Радомі відбулася судова розправа проти секретаря громади Оронськ, Ришарда Дулемби, та дозорця громадського арешту, Яна Стадника. Останньому закинено, що лишав арешт не замиканий, а Дулембі, що не виконував нагляду над арештом. Що більше, арештантів він випускав на волю, брав їх до приватних послуг і на пиятику до шинку. Як свідок на розправі зізнавав Ян Ґжиб, мовлячи, що арешту не замикали, та арештант Вітковський, що ходив з арешту до дому на обід. Свідок Цесляк оповів, що арешт у день стояв отвором, а в ночі арештанти самі арешт замикали, боячися, щоб їх хто не обікрав. Обох обвинувачених засуджено по 6 місяців вязниці з припиненням кари на 3 роки.

ПРИЙДЕ ДО СОВЄТСЬКО-ФРАНЦУСЬКОГО СОЮЗА.

ПАРИЖ. — Російський амбасадор В. Потемкин зложив візиту французькому міністрови заграничних справ, П. Лявалеви, щоб обговорити проґраму конференції, яка відбудеться в Москві, куди саме Ляваль вибирається. Потемкин одержав з Москви телеґрафічне повідомлення, що Совети годяться заключити з Францією союз, контрольований Ліґою Націй, який дасть змогу взаїмно собі допомагати на випадок війни, якщоб Рада Ліґи Націй відмовилася дати нападеному допомогу, чи з нею зволікала.

ХОЧУТЬ НАЛЯКАТИ НІМЦІВ.

ПАРИЖ. — Франція живе знову в страху перед Німеччиною. Хапається за союз з Совєтами головно тому, щоб Німеччина знала, як стоять справи, та з ким прийдеться їй воювати, якщоб захотіла заатакувати Францію чи Росію.

СТУРБОВАНІ СИТУАЦІЄЮ.

ПАРИЖ.—Франції стало ясно, що на міжнародній конференції в Стрезі не прийде до спільного фронту Франції, Анґлії й Італії проти Німеччини. Анґлія буде держатись осторонь, а що зробить Італія, теж невідомо.

АНҐЛІЯ НЕ ЗРОБИТЬ НІЧОГО БЕЗ ЗГОДИ ПАРЛЯМЕНТУ.

ЛОНДОН. — Делеґація Великої Британії, яка вибирається на конференцію до Стрези, буде під головуванням премієра Мек Донелда. Їде теж і сер Саймон, міністер заграничних справ, і 11 інших представників. Делеґація, як показується, є дуже поважна, але проте не зможе вона перебрати на себе в Стрезі ніяких зобовязань в імени Анґлії. Вона тільки буде уповажнена розслідити ґрунт, а потім зложити звіт перед парляментом, а цей вирішить дальший хід анґлійської політики щодо тих справ, які будуть порушені в Стрезі.

НА ЩО ТЕПЕР ГІТЛЕР НАЙБІЛЬШЕ НАТИСКАЄ?

ЛОНДОН. — Британська делеґація буде представляти в Стрезі погляди Гітлера на европейське замирення. Це певне, що Німеччина не відступить від справи загальної військової служби, яку ввела. Але найделікатнішою справою буде мабуть вимога Німеччини дістати назад загарбані їй кольонії. Віддача їх буде передумовою поновного вступу Німеччини до Ліґи Націй.

ДАЛІ СТИНАЮТЬ ГОЛОВИ.

БЕРЛІН. — Перший раз в історії Німеччини зітнуть голову Жидови. Буде ним Золь Епштайн, що згине разом з „Арійцем" Гансом Ціґлером за участь у вбивстві Горста Веселя, націстичного героя. Епштайн і Ціґлер є комуністи. На розправі виказувано, що Веселя вбито не через політичні цілі, а через жінку. Епштайн і Ціґлер держали на вулиці варту в часі, коли Альбрехт Гелер доконував убивства.

ЛЮДЕНДОРФ ПРОТИ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ЦЕРКВИ.

БЕРЛІН. — На приказ Гітлера в цілій Німеччині повівали прапори з державних будинків, як теж і з приватних, у честь 70-літньої річниці уродин ґенерала Еріха Людендорфа. Кажуть, що свято це заряджено ще й тому, що Людендорф готов відограти ще поважну військову ролю. Хотіли теж пошанувати того, якого вважають військові знавці світа одним з найбільших військових тактиків. Та клопоту наробив сам Людендорф, і то тим, що виступив проти християнської церкви, кажучи, що це вона є причиною німецького розбиття. В тім добачують пропаґанду за давнє поґантво, що вже Людендорфови віддавна закидують.

МЕШКАНЦІ САРЩИНИ НЕЗАДОВОЛЕНІ.

САРБРІКЕН (Німеччина). — Мешканці Сарщини зачинають протестувати проти високих цін на харчові артикули. За Франції були вони дуже дешеві.

РЕВІЗІЇ ПО МОНАСТИРЯХ.

БЕРЛІН. — Німецькі власти позаряджували в ріжних місцевостях ревізії монастирів та арешти католицьких і протестантських священиків. Засеквестровано навіть майно жіночого ордену в Вестфалії, як теж майно матери настоятельки, Терези Драєр. Закидують їм, що вони переводили незаконні валютові трансакції, а черниці та священики виправдуються тим, що не визнавалися на валютових приписах.

ПРИВАТНА ТОРГОВЛЯ В СОВЄТАХ.

МОСКВА. — Стверджено, що всюди на совєтських землях існує незаконна приватна торговля, та що є багато ремісників, що працюють без дозволу для приватного зиску. В самій Москві нараховано 8,000 приватних ремісників, а кождий з них заробляє річно приблизно від 35,000 до 100,000 рублів. Багато з них держать помічників, що є противне комуністичній фільософії. На протязі лютого і березня арештовано 1,787 таких приватних ремісників.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи" BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АДОЛФ С. ОВКС

Так називається померлий щойно видавець одної з найвпливовіших не тільки американських, але й світових ґазет: „Ди Ню Йорк Таймс". Кажуть, що ґазета ця так розрослась і такого набрала значіння від 1896 р., коли то перебрав її А. С. Овкс як ту, що стояла над цілковитим банкротством і упадком, що тепер уже тільки знали ґазету, а про видавця мало хто думав. Навіть рідко коли була яка вістка в ґазеті про нього, хоч він до останньої хвилі життя був з часописом у постійнім, щоденнім звязку. Але саме того бажав собі сам Овкс. Та це не значить, щоб дійсно забули за Овкса. Він стільки дістав усяких відзначень і стільки написано тепер зприводу його смерти, що требаб видати окреме подвійне число нашої ґазети, щоб тільки подати те все в скороченні. Та не про це нам тут іде. Важне те, що властиво було причиною таких великих успіхів Овкса як видавця і редактора. У відповідь на це можна вичислити, як це буває в таких випадках, багато ріжних особливих прикмет Овкса. Так і здебільшого роблять. Та найважнішим уважають те, що він увів на полі новинкарства. Намагаючись подавати якнайточніші новини, і то не тільки з Америки, але з цілого світа, настоював він на те, щоб їх подавати в такий спосіб, щоби писалося в них про те, що дійсно сталось, а не те, чого можнаб бажати, щоб сталося. Саме з того боку критиковано дуже часто „Ди Ню Йорк Таймс" за його совєтського кореспондента Волтера Дюренті. Бо тому кореспондентови закидувано, що він не пише обєктивно, а передає новинки в спосіб, який має настроїти читачів прихильно до Совєтів. Та Овкс знову запевняв, що його орґан не погоджується з методою правління Совєтів, але гордий з того, що він міг вдержати в Совєтах такого кореспондента, котрий міг довгими роками надсилати велику масу інформативного матеріялу про те, що діється в Совєтах.

З українського боку нераз підношено заміти щодо відомостей, надсиланих Дюрентим. Але справедливість вимагає признати, що навіть і його новинки були нераз добрим, а то й одиноким новинкарським матеріялом до поборювання Совєтів, що й ми використовували у ріжних протисовєтських брошурах. І це треба зазначити, що „Ди Ню Йорк Таймс" усе ще подавав нераз з приводу ріжних наших протестів чи маніфестацій найкращі, річеві звідомлення. Певно, що Українців боліло це, що часопис цей подавав і подає далі повно звідомлень про найменші переслідування Жидів, а про наші терпіння під займанщинами пише відносно мало. Та, поминаючи інші причини, треба памятати, що Овкс був вправді Американцем, але жидівського роду. І як такий, держався жидівської релігії й уважав своїм обовязком помагати жидівській справі грішми та своїм знанням і впливом.

ЛЕМКІВСЬКИЙ ЕПИСКОП ДО ЛЕМКІВ

(Оригінальний допис з Галичини).

Лемківські кацапи якось не дуже то одушевлені своїм спеціяльним, лемківським єпископом, котрого собі по великих трудах нарешті виборолı. Багато священиків-кацапів так обурені його першим посланієм, що навіть не хотіли його в своїх церквах відчитати. Вонож їх просто по голові било. Ось возьмім хоч би лише початок того послання, в котрім він каже: „Уживаю мови руської-галицької, в якій звичайно проповідується у нас, а якої нарід любить слухати і добре розуміє, а правописи, так званої **фонетичної**, бо цілий славянський світ вже її приняв".

Таж це тяжкі „прогрішенія" проти кацапства! Таж небіжчик о. Хиляк десь у гробі на всі боки перевертається, коли до нього дійшла вість, що кацапський, довго жданий єпископ пише „руский" без двох „с" тай іще без „йор" і „йори" — одним словом: проклятою „хвонетикою".

О. д-р Масцюх каже: „Я по моім роді з крови і кости Лемко, уродився і виховався в Новівси сандецького повіту, ціле моє житє почувався і виступав яко Лемко, отже я і Ви єсьмо урожденцями того самого краю і того самого **руского** племени, єсьмо, як то звичайно говориться, краянами по серци собі найблизшими".

А дальше згадує о. Масцюх про великі удари і нещастя, „може ще більші від самої світової війни", які Лемки вже по тій війні перебули. Але шкода велика, що о. доктор не наводить, які то були ті великі нещастя, бо якось ми ніде про них не читали. І він каже: „Однак, як Ви побачили, що Вашу св. віру заколочують новими формулами в богослуженях, як Ви почули, що Вас вже не називають русинами, але **інакше**, тоді Ви вже не стерпіли.

„Ще вчера Ви були русинами, а нині Вас, тих самих людей, інакше називати, то кождий видить, що тут не все в порядку".

Як бачимо, о. Масцюх не каже, що то „Укрїнцями". Лемків називано і що це їх так дуже ображало, що вони, на його думку, поділилися аж на два табори.

Одні, „**загонисті**", приступили „до малої церковної орґанізації, яка підлягає мірскій державній власти, а яка невластиво називає себе „рускою православною церквою", а другі, „**розважні**", звернулися до папи римского, котрий терпеливо розглянув справу зі всіх боків і прихилився до їх просьб.

Той „табор тверезо думаючих Лемків приєднав собі своїм льояльним і характерним поступованем та просьбами Найвисше Польске Правительство. Воно, видячи покривджене (яке? — Іван С.), поставилось прихильно до просьб Лемків, та щиро пішло в границях своєї компетенції по лінії їх бажань не лише тут в краю, але і в Римі.

„Сей другий табор розважних робив розумно і етично, тому осягнув успіх (то є: іменування о. Масцюха епископом. — Іван С.), яким може величатися, виграв справу".

А до „загонистих" каже о. Масцюх: „**Ви програли боротьбу.** Ви пристали і тепер єсте в гуртку руских людий, що находяться зовні Христової кат. Церкви, і називаються задля свого обряду, того самого, який ми маємо, **православними**, але орґанізаційно підлягають **світскій власти.**

„Коло Вас мрака — каже о. Масцюх. — Ви змилили дорогу. Чимскорше завертайте!

„Не є ганьбою поправитися, звернути зі злої дороги на добру".

Ось так промовляє „избранник" лемківських кацапів, о. Масцюх, до православних Лемків.

Інтересна річ, чи вони тепер полишать свої „часовні", чи віддадуть силою загарбані рипи, чаші, а навіть царські врата з уніятських церков.

А не забуваймо, що те лемківське православіє це не автокефальне, українське, але чисто московське, „неделімське", варшавської фабрикації.

О. Масцюх дуже спритно доказує, що воно підлягає світській власти, бо так воно і є; варшавський митрополит Денис — це цілком явний чужий пахолок, а коли недавно відбувся волинський православний зїзд, то волинський воєвода рішав, хто зі світських православних Українців має бути допущений до цих нарад. Є цілком ясною справою, що Лемкам грозить більша небезпека польонізації від варшавського православія, ніж від „русинського" унійства о. Масцюха. І москвофіли і польонізатори програли ставку, всадивши о. Масцюхови епископський жезл!

Урядовий „Лемко" робить наївну міну і пише:

„Длятого, коли доборолими ся того, штоби церков освободити от ярма украинского шовинизма, слова першого пастирського послания нашого руского лемковского Владики нам особенно милы, бо знаме і віриме в тото, што вышли они из щирого сердца и попадут на вдячну почву".

Добре! Будьте лиш, Браття Лемки, чесними „Русинами", а не Москалями і не Поляками, а справа українська на Лемківщині стоятиме мов на залізобетоні!

І ще завважу: під впливом лемківських кацапів тамошні староства розвязують читальні „Просвіти" і т. ін. товариства. Добре! Так закладаймо читальні ім. Качковського, але спроваджуймо до них українські часописи і книжки.

І так уже „Народна Справа" і „Наш Лемко" сильно поширюються по Лемківщині. „Не скуєш душі живої і слова живого!" — писав наш Шевченко.

А тепер іще таке:

Цими днями був я в Коломиї та відвідав сенаторку Кисілевську. Вона вже пять ночей була в дорозі, бо на днях обіздила всілякі повіти: то Полісся, то Лемківщину. Власне день передтим була в Горлицях (на Лемківщині) і сварилася зі старостою, чому не допускає основування „Жіночих Союзів" та куховарських курсів. Викручувався, що „нє зна стосункув, бо пшиєхал з Вєльконольскі" і т. п. І каже інтересні звіти подає ця жінка зі своїх подорожей у „Жіночій Долі"! Браття і Сестри з Америки! Помагайте їй! Пішліть по $3 на адресу: Коломия, вул. Замкова ч. 37, а поможете доброму ділу! „Жіноча Доля" вже і на Лемківщині поширюється! Ану до діла!

Іван С.

ПРИГАДКА ВІДДІЛОВИМ УРЯДНИКАМ

Ще є багато відділів, які ще досі не надіслали виповнених квестіонарів, потрібних для списання історії цих відділів у Пропамятній Книзі У. Н. Союза. Просимо подбати, щоб цей обовязок був негайно сповнений, а квестіонарі вислані до „Свободи". Проволока спиняє працю в тім напрямі.

Просимо також зголошувати замовлення на місце для фотографій, бо вже тепер треба знати, скільки на це треба місця в книжці. Пізніші зголошення не будуть могти бути узгляднені.

ІТАЛІЯ ХОЧЕ БУТИ ГОТОВА ДО ВСЯКОЇ МОЖЛИВОСТИ

Дня 23 березня фашистівська Італія святкувала шістнацяту річницю народження італійської фашистівської партії, і з цеї нагоди Мусоліні проголосив з бальконy Венеціянської Палати в Римі чергову промову: „В тумані і непевності нинішньої політичної погоди — говорив він між іншим — Італія являє в світі образ спокою, бо Італія є сильна нині духом і зброєю. Ніяка подія не знайде нас неприготованими. Ми готові до будьякого завдання, якеб не дала нам доля, і, якщо це буде необхідне, ми, в нестримному пориві, попереджаємо всі перешкоди, що знайдуться на нашому шляху. Міліони баґнетів, що їх несе народ чорних сорочок, супроводить наше щире бажання европейського співробітництва".

Слова Мусолінія звичайно досить швидко перетворюються в чин, і в той час, як Сувич, італійський міністер закордонних справ, нараджувався в Парижі з Лявалем і Саймоном над формами „европейського співробітництва", Мусоліні підписував наказ про мобілізацію ще одного (другого) річника (за 1911 рік) — „з потреб обережности", як пояснює офіційний комунікат, — щоб піднести числову силу армії до рівня непевного стану річей, що заіснував тепер між европейськими державами", — як пояснюють італійські (напів офіційні) часописи. Внаслідок цеї нової часткової мобілізації Італія нараховуватиме коло 600 тисяч жовнірів, і ця сила, відповідно узброєна й вимуштрувана, дозволяє, як каже римський „Мессаджеро", приглядатися спокійно надходячим подіям".

„Нема ніякого сумніву, — пише італійська преса — що найбільшим жаданням фашистівської Італії було і є співпрацювати над затриманням миру; але виявляється очевидною необхідністю, щоб це жадання було підтримане вистарчальною силою для забезпечення охорони національної території, престижу і національних прав, разом з вищими раціями цивілізації".

Саме тоді, як у Римі відбувалася ця надзвичайна манифестація **сили**, в Парижі, як ми вже вище згадали, відбувалася теж досить багатозначна манифестація **солідарности**. Три великі держави, що були головними стовпами колишньої антанти, обєдналися знову в одній спільній меті: протиставити Німеччині спільний фронт.

Був час, коли цьому спільному фронтові загрожувала чимала небезпека: Англія після проголошення німецького манифесту про введення загальної військової служби, отже про одностороннє скасування всіх воєнних пунктів Версайського трактату, не тільки не загрозила репресіями на такий нечуваний акт інтернаціональної сваволі, але, обмежившись до **формального** протесту, не вважала навіть потрібним відкликати візиту Саймона до Берліна. Італія зі свого боку, хоч і не протестувала проти одностороннього акту, вказала, що Мусоліні, в своїх статтях і виступах на користь ревізіонізму, вказував на неминучість цього акту, якщо великі держави, і в першу чергу Франція, не підуть назустріч **реальним** потребам народів, що ниможуть залишатися вічно на становищі „переможених".

Зате Франція не на жарти перелякалася і в свойому переляку знайшла собі доброго партнера в Совєтах, яким зброєння Німеччини псує чимало крови. Совєтська дипльоматія, якій зрештою не можна відмовити зручности, вирішила негайно використовувати момент, і совєтський уряд запросив французького міністра закордонних справ на відвідини Москви, а французький уряд поспішився це запрошення негайно приняти. Наразі перед Европою стала реальна загроза французько-совєтського воєнного союзу.

Французько-совєтський воєнний союз означає неминучу **загальну** европейську війну. Ясно, що й Англія й Італія, що обидві дійсно **цілком** щиро хотять миру, поспішилися ратувати **ситуацію**. Ми ніколи не довідаємося, про що в дійсності говорили між собою три міністри закордонних справ у Парижі. Навряд чи ми коли довідаємося, про що говоритимуть вони 11 квітня в Стрезі (в північній Італії). Але не може бути ніякого сумніву, що й Італія й Англія зроблять усе можливе, щоб зроблять усе можливе, щоб переконати Францію в непотрібности і навіть шкідливости воєнного союзу з совєтською Росією, з цим колосом на глиняних ногах, що реальної помочі ніколи дати не зможе, а може завжди бути великим тягаром і небезпекою. Нема сумніву, що щоб уникнути цього французько-совєтського союзу, вони дадуть Франції всі вияви солідарности і сили, яких вона потребуватиме. Але нема також сумніву, що вони намагатимуться переконати також і Німеччину, щоб вона дала всі можливі ґарантії щодо забезпечення миру на заході і особливо на півдні Европи. Конфлікт між Німеччиною і Совєтами може бути зльокалізований. Конфлікт з Німеччиною на західних чи південних кордонах ніколи не зможе бути зльокалізований. Все питання полягає в тому, як сканалізувати експанзивну силу Німеччини, що шукає і мусить знайти вихід, щоб це було найменше небезпечне для Европи і найбільше пожадане для розвитку цілої европейської цивілізації. Тут відкривається лише один шлях — проти Совєтів.

Евген Онацький.
Рим.

В. Будзиновський.

ПОМІЧ МЕДВЕДЯ

(Історичне оповідання).

(13)

Вартівник показав хату мурзи. Місах і Алмат з медведем і з конем пішли туди. В улусі зчинився рух і гамір, коли побачили, що медвідь іде лиш на задніх ногах, і як Ставський навчив його, правою передньою лабою неначе рукою, посилає на всі боки ввічливе привитання. Алмат лишився перед хатою з медведем і з конем, Місах увійшов до хати. Запитаний мурзою, що він за один, сказав:

— Вертаюся з козацького полону. Я і мій товариш, що лишився перед хатою. Викупив нас, радше виміняв за козака Умерлі-мурза. Ідемо від улуса до улуса, від аула до аула і питаємо, де, тепер улус Умерлі-мурзи.

— Я не знаю де! — відповів мурза сердито. — Аж до мене пхаєшся з таким питанням? Ти не міг спитати будького в улусі?

— Я вже питав і не тому прийшов до тебе. Я прийшов до тебе не в моїм ділі, а в твоїм!

— Щож се таке могло би бути?

— Ми були в Чигирині. Коли нас вже випустили на волю і ми вирушали в дорогу, якийсь чоловік, довідавшися, в котру сторону ідемо, сказав нам:

„Як вам се буде по дорозі, то поступіть до улуса Мехмета Челеґі-мурзи і перекажіть йому, що я вже їду до нього з окупом за його пана Березана..."

— Що?! — крикнув мурза, врадуваний. — Вже іде з окупом? Чи має стільки, скільки я зажадав?

— Того не сказав мені. Лиш сказав, що пішло йому дуже гладко і окуп вже має.

— Чомуж він з вами не приїхав?

— Бо ми Татари і він нам не вірить. Сам не боявся іти звідси, бо руский ніколи не боїться. З грішми боїться їхати сам. В Чигирині жде на якихось купців, до котрих причепиться. Також надіється дістати письмо до запорозької бекети в Груші, щоби йому дала конвой аж до тебе, мурзо.

— Я не сподівався, що так скоро роздобуде гроші, — сказав мурза. — Кроби лиш в дорозі йому що не сталося! Добре робить, що так обезпечає себе.

— Той слуга ще просив мене, щоби я самому Березанові сказав, що окуп є, і вже іде. Позволиш, мурзо?

— Нічого не шкодить, як і він втішиться. Втратить троха гроша, та за те вийде на волю.

— Не знаю, чи він дуже втішиться. бо я привіз іще другу вість, для нього дуже сумну. На нього впало велике нещастя...

— Щож таке?

— Його слуга сказав мені переказати, що помер брат Березана. Хоч той брат ненавидів твого Березана і хотів його видідичити, то брат вєтаки братом. Помер і полишив без завіщання великанський маєток. Дітей, ні взагалі жінки ма мав, третого брата нема. Увесь маєток впав на твого невільника.

— І ти, дурню, кажеш, що привіз для Березана вість сумну?! Ти кажеш, що на нього впало велике нещастя? Великий маєток, то велике нещастя? Від того його маєтку вже й тобі в голові помакуттилося, коли кажеш, що то нещастя!

— Всежтаки то рідний брат. Позволиш сказати йому?

— Позволю. Також перекажи йому від мене, що як схоче вийти на волю, то мусить дати окуп трошка більший, як той, що я назначив був. Тоді він був бідний. Тепер, коли на нього впало таке велике щастя, мусить дати окуп тричі такий великий.

— Прикажи, мурзо, службі, щоб впустила мене до нього! — Щото за гамір перед хатою?

— То мабуть люди збіглися до мого медведя. Мій товариш лишився перед хатою з медведем.

— З медведем? Який то медвідь?

Цікавий мурза вийшов на поріг. Побачивши такого великого медведя, що вдарений незначно прутиком, підвівся на задніх ногах і передньою поздоровив мурзу, мурза розявив рот так, як порозявляли його люди.

— Ти звідки маєш того медведя? — спитав мурза.

— Вкрав по дорозі сюди. То добрий сторож. Як посадити його під дверми якої хати, то ляже під порогом і нікого не впустить до хати, ні не випустить з неї.

— Ти такого сторожа не будеш потребувати, бо в твоїм татарі маєтків не буде. То того медведя хіба продаси?

Мурза гадав медведя видурити від бідного Татарина.

— Колиж бо я у мого мурзи сильно задовжений. Я знаю, що він дуже хотів би мати ласкавого медведя. Лиш то му я вкрав сего і при тій нагоді ледви спас своє життя. Сим медведем сплачу Умерлі-мурзі увесь мій довг.

— Про медведя ще побалакаємо, — сказав мурза, бо не втратив надії, що Місах продасть за псі гроші.

Звернувшися до одного свого Татарина, мурза сказав: — Отсего впустити до Березана. Також здоймити з нього кайдани і на роботу не тягнути, бо окуп за нього в дорозі!

До Місаха мурза сказав:

— Сидячи у Березана і балакаючи з ним, лиши медведя під порогом і прикажи не випустити невільника!

Мурза відвернувся і увійшов до хати.

Вхід до тої частини хати, де сиділи невільники, тепер лиш один Березан, був по противній боці. Сторож завів туди Місаха з Алматом, з конем і з медведем. Відчинив двері, здоймив з Березана кайдани і коли медвідь ляг під порогом, відійшов.

Місах і Алмат увійшли до вязниці, беручи з собою медвежий кожух і за собою приперли двері. Тепер, коли перед порогом лежав медвідь, вони знали, що до середини ніхто не увійде. Вони скоро розказали Березанові все те, що йому треба було знати. Він мусів зараз надіти медвежий кожух і навчитися в нім ходити. На все те не багато треба було часу. По годині Березан знав і зрозумів увесь плян. В медвежім кожусі ходив як сам медвідь.

— Тепер, — каже Місах, — люди в улусі і вартові мусять привикнути до гадки, що наш медвідь непосидющий. Що його треба водити по улусі, і виводить з улуса в степ.

(Кінець буде).

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 42 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені і моїй родині великою помічю у нашім тяжким положенню. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Тодор Непик.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ДВА ВИДАВЦІ.

Між людьми, що перші прислали кондоленційні телеграми з приводу смерти Адольфа Овкса, власника „Ню Йорк Таймсу", є Вилієм Рендолф Герст, найбільший в Америці власник ґазет.

Це може заставити неодного порівняти цих двох видавців. Бо відай мало є в американськім ґазетярстві людей, що так стоять на протилежних бігунах, як стояв Герст і покійний Овкс.

Овкс є представником найкращого ґазетярства консервативного типу, Герст найкращим представником так званого жовтого журналізму. Герст уважає своєю ціллю годувати людей сензаціями; Овкс — давати їм якнайправдивіші новинки. Герст підходить до почувань юрби, Овкс до розуму думаючої частини громадянства. Тому, що недумаюча юрба любить поплакати, Герст дає їй багато плаксивих „історій"; Овкс стидався таких річей, як чесний аптикар стидався би продати людині наркотик без лікарського дозволу.

ОСОБА РЕДАКТОРА-ВЛАСНИКА И ҐАЗЕТА.

Дальше, Герст вважає ґазетярство засобом до осягнення інших цілей, засобом до своеї політичної карієри, а Овкс уважав себе передовсім і виключно ґазетярем. Герст усе розписується про себе; Овкс писав тільки тоді, як інші про нього щось сказали, а він не міг цього викинути. Овкс не мішав своїх особистих справ до ґазети, а Герст вихвалює вічно своїх приятелів і приятельок. Своєю безсторонністю Овкс довів до цього, що всякий шанував Овкса, а Герст своїм фаворитуванням довів до цього, що, як сказав недавно Лоренс Мартин, професор журналістики в Нортвестерн Юніверситі, „багато політиків боїться дістати від Герста допомогу".

Очевидно, люди, що читають у ряди-годи ґазети Герста або ґазету Овкса, не бачать цих річей, бо наслідки якогось способу редаґування ґазети та відношення видавця до ґазети не показуються на другий день, а щойно по багатьох роках.

ҐАЗЕТА И ПОДІЇ.

Згаданий вище Мартин підносить, що Герст не вдоволяється нотуванням подій, але й пробує ще події спричиняти. Мартин каже, що це є випливом Герстового бажання впливів. Він має, каже Мартин, якусь жадобу влади; тому то він купує великі маєтки, палати, звіринці, суфіти, печі, килими, твори штуки, цілі замки. Він купує собі далі людей, артистів, письменників, політиків.

Овкс був вільний від подібних амбіцій.

Герст своїми забаганками приєднав до своїх ґазет багато письменників і артистів, але літературу й штуку, яку ці артисти дали, Герст, на думку Мартина, викривив так, що артисти, замісць піддержувати справжню культуру, піддержують тільки забобони й упередження Герста, а письменники насичують читачів плаксивою дешевиною.

ТРЕБА ПОСЛІДОВНОСТИ.

Щоби пояснити, чому на Герстові кампанії навіть його ґазети не звертають уваги, Мартин подає, що тоді, як Герст веде кампанію в Америці за клич „свій до свого!" („бай Америкен!"), він самий купує папір у Канаді й Фінляндії, наймає письменників в Анґлії та купує замки у Валії й Еспанії. Він веде кампанію проти корпорацій, а він самий — корпорація. В паристих роках він веде кампанію за війну проти Мексика, а в непаристих хвалить Мексико. Він пише проти фабрикантів амуниції, а потім дає в ґазеті писати статті про патріотизм Айріні Дюпонтови з відомої родини фабрикантів амуниції. Його ґазета в Ню Йорку пише одне, а його ґазета в Атлянті — інше.

Словом, він замотався в хаос суперечностей, які підривають вплив його численних ґазет.

СОЮЗ УКРАЇНОК В АМЕРИЦІ ТА ЙОГО КОНВЕНЦІЯ.

На дні 24—26 травня (мая) скликається в Ню Йорку конвенцію Союзу Українок в Америці. Конвенція має відбутися в Українському Народньому Домі (217 Іст 6 вул.). На цей рік припадає десята річниця існування СУА, а тому конвенція ця буде одночасно й святкувати десяту річницю орґанізації, в якій злучилися ріжні жіночі орґанізації, сестрицтва, клюби й т. п. в одну всеамериканську жіночу орґанізацію жінок українського походження.

Своїм завданням СУА ставить допомагати українському рухови в Америці та в Европі, поширювати національну свідомість серед українського жіноцтва, підносити духовий стан української жінки, щоб вона могла ліпше виконувати свої обовязки як у себе дома так і в суспільному життю.

Готуючись до конвенції, екзекутива СУА вже розіслала обіжники до всіх відділів з закликом вибирати делеґаток на конвенцію, подати свої проєкти щодо майбутньої праці СУА та переслати до екзекутиви звіти з діяльности відділів і ріжні проєкти, завваги, побажання й т. п. Це все екзекутива має отримати вчасно, щоб мати можливість відповідно приготовити матеріяли для конвенції.

Рівночасно екзекутива запрошує взяти участь в конвенції, з правом дорадчого голосу (як гостя), всі ті відділи ріжних жіночих орґанізацій та окремі орґанізації, які ще не належать до СУА. Така участь співчуваючих діяльности СУА пособить поширити її та поставити на більше практичний і доцільний шлях. Особливо бажаною є участь у конвенції молодшого покоління американських жінок. Старше покоління в міру своїх сил, уміння й можливостей старається орґанізуватись для спільної праці й створило орґанізацію, яка вже має десять літ праці за собою й тепер приходить час, коли молодше покоління має не лише продовжувати працю старшого покоління, але й поширити її та поставити на ще вищий ступінь розвитку.

Отже присутність молодого покоління конче потрібна й бажана на конвенції. Коли не буде досить повноправних молодших делеґаток, то треба сподіватися більшої присутности гостей. По ширші інформації просимо звертатися на адресу СУА:

217 E. 6th St., New York, N. Y.

Катерина Ш. Кедровська,
пресова референтка.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку головним урядникам нашої орґанізації за скоре виплачення мені посмертного по моїм чоловіку Олексі Заходнікови. Також дякую урядникам і членам товариства Запорозької Січи, від. 206 У. Н. Союза, і всім громадянам з Блекстон, Вонсакет, Менвил, Провіденс, і Кромптон, що взяли участь у похороні й віддали останню прислугу покійному.

Марія Заходнік, вдова,
Василь, Іван, сини; **Анна** і **Антонина,** дочки.

З українського життя в Америці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Шевченківське Свято.

Заходом Злучених Українських Хорів околиці Ню Йорку під орудою професора Ол. Кошиця відбувся минулої неділі Шевченківський концерт.

Програма була зложена з хорових продукцій (мішаний хор), сольоспіву п. П. Ординського і бесід: професора Колюмбійського університету Кларенса А. Манінґа, редактора д-ра Л. Мишуги і д-ра Демидчука.

Хор цей складався з коло 300 учасників, а цей концерт це восьмий із черги від початків його існування.

Велика праця місцевих диригентів приготовила хори настільки, що великий наш маестро О. Кошиць радо приняв провід. Учасники хору, це любителі, а подавляюча більшість — це наша молодь, роджена й вихована в Америці. Так і чується молодість і стрункість тенориків чи сопранів. Назагал рівновага у голосах була вдержана, звучність була ясна і чиста, а дикція на диво виразна.

Хор відспівав **Заповіт** (Заремба-Кошиць); це той популярний, знаний у Галичині в обрібці К. Стеценка; **„Вітер повівае"**, прегарна народня пісня, мельодія у сопрані на тлі гомону хору; **„Уже літ за двісті"**, історична пісня, варіянт зі Східньої України; ця пісня зробила на мене найсильніше враження і всі приняли її якнайкраще; **„Максим козак Залізняк"**, жива, бистра пісня у виконанні великого хору не вийшла перлисто; такий великий хор потребує довгої і величезної праці, щоб досконало та виразно виконати такі пісні, як ця; **„Для всіх Ти мертва"**, слова О. Олеся, музика Степового. Це ода до України, повна драматизму; музика цікава, але зміст її, а хочаб і самі перші слова якось холодно настроюють, бо: хотіли тільки, і хочуть, наші вороги бачити мертвою Україну, і здавалося декому з наших таки „Іванів", що Україна вже „з Богом спочиває", та бачимо і бачить світ, що Україна була, є і буде!

„Ох і закувала" (народня), заспівує п. П. Ординський. Широка, могутня пісня, дуже мені сподобалася.

„Чуєш, брате мій", стрілецька пісня (Лепкого-Кошиця), прекрасна і обрібка і досконале виконання; — **„Ой, на горі та женці жнуть"**, (історична), і **„Ой, сама я"**, дуже ефектовні пісні, не мудровані, а щирі, теплі, природні, сильні та пориваючі.

Ці всі пісні (крім зазначеної вище „Для всіх Ти мертва") це обрібки О. Кошиця; більшість: нові, а виконані в стилі і досить складні (матеріял до обрібки дає прецікава мельодійно-ритмічна структура наших пісень).

За кожною точкою були прямо бурі оплесків. Викликувано О. Кошиця, а він дякував за признання і хор на його знак (немов колосистий лан) клонився в сторону публики.

Останньою хоровою точкою була пісня до слів О. Олеся „Живи, Україно", музика М. Гайворонського, яку вислухано стоячи.

Соліст, п. П. Ординський, відспівав чотири твори:

1) **Думу** (чорноморську) в опр. О. Кошиця.

2) **„Ой Дніпре"** (до слів Шевченка), музика М. Лисенка.

3) **„Розлилися круті бережеңьки"**, народня, опр. М. Лисенка.

4) **Думу** (Ізза Чорного моря), муз. М. Гайворонського.

Голос мав прекрасну краску і при супроводі досконалого пяніста п. Миколи Стембера дав п. Ординський слухачам правдивий духовий бенкет. Його виступи є все бажані і високо цінені.

Промовців було три. Свято відкрив д-р Демидчук коротким вступом (по англійськи й українськи) зазначуючи, що сенатор Копленд перешкоджений.

Проф. Манінґ переказав коротко життепис Шевченка, прочитав свій переклад „Гайдамаків" (частину), і дав освітлення значіння поезій Шевченка.

Д-р Л. Мишуга з питомим йому ентузіязмом говорив про Шевченка як борця за волю України. Говорив як той, що знає значіння такого слова як „Воля".

Під моральним оглядом концерт цей сукцес; саля, на жаль, не була повна. Я оправдую це тим, що сучасне прикре матеріяльне становище не дозволяє нашому іміґрантови купувати 2-долярові квитки. Якраз найкращі місця не були заповнені; за те дешевші місця були всі заняті.

Це одно, а друге: на мою думку, не вечір у неділю, а пополудне в неділю надавалосяб на цей концерт. І дешевше булаб коштувала саля, і дешевші булиб місця і скоро концерт був би скінчився.

Я сидів прямо без віддиху на концерті; змішалось у мені захоплення кожною точкою програми і радість, що на добру дорогу я справив хори тому кілька літ, довівши до їх злуки і вивівши сам перший концерт. Поставивши хор на ноги, я віддав управу диригентам і кожен з них мав нагоду виступити. Мило мені витати тепер злучений хор, бажаючи йому дальшого успіху. Думаю, що недільний концерт залишиться незабутнім для хорів та слухачів. — Дякую.

М. О. Гайворонський.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN GROUPS HONOR FOLK-LORE POET.

An old world custom of the Ukrainian folk found its New World counterpart last night in Town Hall, where a yearly song festival in honor of Taras Shevchenko, the greatest folk-lore poet of that people, was given. Participating were the Ukrainian Folk Choruses, comprising groups from Yonkers, Bayonne, Elizabeth, Newark and Jersey City as well as New York, conducted by Prof. Alexander Koshetz.

The vigor and fervor he brought from this mixed chorus of nearly 200 voices are qualities rarely encountered in our concert halls. Whether the music was the somber "Last Will" (a Shevchenko poem set by Zaremba) or the folk-song "The Breeze Is Playing" or Maxim the Cossack," the choir responded admirably to Prof. Koshetz's indications. These works were all sung in arrangements made by the conductor, all of them very intelligently done, with none of the over-elaboration that is generally imposed on similiar material.

In addition to a dozen other folk-songs on the program, the evening also contained addresses by Dr. Luke Myshuha (editor of the Daily Svoboda), Dr. Simon Demydchuk (who felicitously described folk-songs as "the backbone of a downtrodden people) and Prof. Clarence A. Manning of Columbia University. A massage of regret was read from Senator Royal S. Copeland, who was also scheduled to appear. The audience was large and very enthusiastic.

(The New York Sun, Monday, April 8, 1935).

БОРОТЬБА ЗА ЦЕНТРАЛЬНУ АЗІЮ

Центральна Азія осталася до сьогодні таким же самим таємничим краєм, як була за часів італійського мандрівника Марка Поля. Мало в ній змінилося за 7 століть від того часу. Лише люди науки інтересуються тою країною степів, пустинь і оаз. Навіть торговля, яка всюди шукає доступу, не змогла проникнути в більшій мірі до центральної Азії. Каравани, які на морські береги довозили вартісні вироби того краю, дуже часто приходили на місце призначення здесятковані голодом і спрагою в пустинях. Від часів Джинґісхана до нині велика політика тою країною не займалася. Щойно в останніх часах все те змінилося ґрунтовно. Хоч відомости з того краю ще дуже скупі і пізно приходять, то всежтаки на їх підставі можна собі виробити певний образ про все те, що там діється, а головно про ту тиху, але завзяту боротьбу, яка там ведеться від непамятних часів.

На центральну Азію звернено увагу в минулому році, як молодий магометанський ґенерал Ма з відділом кінноти перейшов усі пустині та приступом добув міста Анші, Гамі і Турфан. Коло міста Урумчі натрапив він був на спротив Китайців. Тамошній китайський ґубернатор зібрав собі наємне військо з московських білоґвардійців, для яких побіда чи невдача означала те саме, що жити, чи не жити. Коли би був побідив ґен. Ма, то білоґвардійців булиб фанатичні магометани або вирізали або видали большевикам у руки. Хоч зле озброєні, вони видержали досі наступ непереможного Ма і його кінноти. Цілими тижнями тревала борня, аж вкінці ґенерал Ма рішив шукати собі більше щастя на полудні в Кашґарі, Ярканді і Котані. Там він задумав здійснити свої плянп, і відбудувати велику магометанську державу. Одначе поголоски про звірства ґен. Ма над населенням, які пустили в рух Китайці, довели до того, що місцеве населення, Кірґізи і Торки, почали боронитись перед ґенералом Ма і дістали поміч від китайських урядників. Ма мусів із своїми здесяткованими кіннотчиками тікати через московську границю і від того часу пропав за ним і слід.

Ґенерал Ма, який походить зі старого військового роду з провінції Канзу, стояв під непереможним впливом двох чинників. З одного боку був його дорадник Кемаль, політичний утікач з Туреччини, який мріяв про створення великої магометанської держави з московського та китайського Туркестану, Афґаністану і Персії. Це був ідеаліст, який свято вірив у свою ідею і йшов до її осягнення всякими засобами. Він навіть брав з Манджурії зброю для війська.

Японія від ряду літ попирає панісля мську ідею. Від того часу як у Токіо відбувся під японським протекторатом панісламський конгрес, який обєднав всіх азійських магометан, Японія попирає цей рух. Що тоді ще було фантастичною ідеєю, нині поволі кристалізується у військово-політичну програму. Щось подібно, як Манчуко, хоче Японія створити менше чи більше держав під своїм впливом. Коли в Манджурії знайшла примінення стара ідея цісарства, то в решті виграє Японія паніслямську ідею. Ґенерал Ма став, мабуть і сам не хотячи, знаряддям у руках Японії.

Що такі дуже релігійні магометани далися взяти на поводи невірним, якими у їх очах є Японці, це знаходить своє пояснення в історії. Кождому вірному магометанинови присвічує ввесь час ідея світової магометанської держави від Азії аж до Европи. При цьому вони знають, що таке обєднання власними силами не є можливо перевести. Сподіватися якоїсь помочі ззовні було досить трудно, бо досі одинокий більший чинник, заінтересований в Азії, Англія, не виявляв охоти попирати творення паніслямської потуги на азійському континенті. Москва працювала на знищення двох магометанських ідеалів: релігії і приватної власности. Отже не лишалось нічого іншого, як взяти подану Японією помічну руку, щоб здійснити цю ідею.

Плян створення кількох магометанських держав потерпів поразку з упадком ґенерала Ма. Плян був дуже хитрий. Думали створити попри довгу совєтську границю ряд сильних і войовничих державок, які своїми військами все непокоїлиб Совєти і загрожувалиб сибірську московську залізницю. Той монгольський коридор мав бути шляхом для переходу японських військ при наступі на Совєти. Симпатії населення мала зєднати собі Японія грішми.

Московщина розцифрувала той грізний і зручний плян і постаралася його розбити. Ріжними обіцянками вдалося московському заступникови в Урумчі приєднати Китайців на свою сторону. Зброя й стріливо масово транспортували в ті околиці, а замовлені військові літаки мали московську обслугу. Кемаль, який був дорадником при ґенералі Ма, розлучився з тамтим і перейшов на службу Москалів. Його значіння в магометанському світі було завелике, щоб собі могли Москалі його легковажити. Його задумали Москалі заставити виступити проти Японії і дали певні концесії магометанським народам в московському Туркестані. Японія за те висилала масово друковану місцевою мовою пропаґандивну літературу. Японські старшини ґенерального штабу вандрували в перебранню по всій країні та остерігали населення перед большевизмом, рівночасно проповідуючи коран.

Увесь цей плян є дуже точно і по азійськи хитро продуманий. Кожному співпрацьовникови представляється особисті користи з усього, а навіть уже призначено й голову тої магометанської держави. Є ним один з бувших турецьких принців. На дворах у Тегерані та в Кабулю вже сондували ґрунт, чи така розвязка справи є можлива.

Коли Москва і Японія ведуть у центральній Азії офензиву, то Анґлія знаходиться в дефензиві. Її інтереси сягали вже в 19 ст. поза верхи Гімаляїв та Каракорум. Як свойого часу заложено в центральній Азії незалежну державу, то Анґлія перша післала була туди свою місію, яка одначе вже прийшла аж тоді, як держава хилилась до упадку. Від того часу уважно слідкують Анґлійці розвій подій за Гімаляями. Індійський уряд знає дуже добре, яку ролю і вплив мають в Туркестані всі паломники до Мекки, що їдуть туди через індійські пристані. Тому підчинено британського ґенерального консуля в Кашґарі не анґлійському послови в Пекіні, а політичному відділови в Дельфі. Його положення тепер є дуже тяжке. Коли його попередники мали до діла лише з Московщиною, то він має ще й зручну Японію. Анґлія властиво, не має ніяких териториіяльних намірів щодо центральної Азії. Вона лише хоче, забезпечити свою Індію з її багатоміліоновим населенням перед небажаним впливом: комунізмом та паніслямізмом. Коли з одного боку Анґлія нищить у зародках початки комунізму в Індії, то з другого боку вона похваляє сильний опір большевизмови Японії, бо знає, що з комунізмом ще можна дати собі раду, зате тяжче було би боротися з фанатичним ісля мізмом, який попирає Японія.

Тепер почала мішатись у справи й китайська держава. Досі вона байдуже дивилася на відірвання цеї чи тої провінції, бо була переконана, що чи тепер чи пізніше вони назад повернуться в цілість. Щойно японська окупація в Манджурії та большевизація провінції Сінкянкінґу отворили очі китайським державним мужам. Почали думати над тим, як дістати назад страчене. На окраїнах будують дороги, закладають летунські майдани і деякі частини Китаю навязують звязки з Москвою. Одначе все те несеріозно виглядає. Але якби вдалося щось осягнути, то в першу чергу одно, а саме скорочення получення з Туркестаном, яке досі тревало 3 місяці, а при добрих дорогах буде тревати 9 або 10 днів.

Такий огляд подій у центральній Азії принесла ґазета „Ноє Ціріхер Цайтунг". Та велика гра в Азії цікавить і Україну, тож ми подали ту статтю в скороченому перекладі. — (УП, Женева).

Жінка пана професора Ґалушки виїхала на цілий тиждень з хати і пан професор з ощадности постановив сам варити обіди. На перший раз вибрав мясо і росіл. Поставив воду на кухню, додав петрушки, перцю і—чекає. Коли зварилося, він спостеріг, що забув вложити до води мясо.

— Нічого не шкодить, — каже пан професор. — Нині зїм тільки росіл, а мясо завтра.

У звіринці.

— Чому бузько піднімає одну ногу?

— Таж треба лише подумати! Колиб підняв обі, впав би!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 14. квітня, в годині 1-шій пополудні, в гали під ч. 3464 Сікат ул. Проситься членів конечно прийти на цей мітінґ, бо є багато справ до полагодження. Напоминається довгуючих членів, щоб старались вирівнати свої довги. Проситься членів вписувати свої діти і жінки до У. Н. Союза, бо У. Н. Союз дає більші користи як інші асекурації. — Ст. Михайлюк, предс.; Ів. Седлецький, кас.; В. Тарас, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє всіх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 14. квітня, в годині 1-шій пополудні, в льокали укр. школи, 12172 Джоз Кампо при Карпендер ул. Просимо всіх членів прийти на збори і привести своїх знакомих, котрі ще не є членами У. Н. Союза. Хто приведе нового члена, той дістане нагороду від У. Н. Союза. Кождий член повинен бути орґанізатором. На мітінґу контрольна комісія здасть звіт і буде справа пікніку. — П. Андрушків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. Вас. Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 14 квітня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Обовязком є кождого члена бути на зборах, бо є важні справи до обговорення. Справа фотографії до ювилейної книжки У. Н. Союза, справа балю, що відбудеться 5. травня, будова памятника Тараса Шевченка і виплата за машини, що брали участь в похороні. Кождий член повинен заплатити свій довг, як також за діти, бо за нікотрого члена не будеться висилати вкладки, коли він її не заплатить. — Андрій Барбер, предс., Василь Савка, кас.; Іван Сподар, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє всі своїх членів, що місячні збори відбудуться 14. квітня, в годині 2-гій пополудні, в Юніон гали, 2748 Лаґрандж ул. Обовязком є всіх членів бути на зборах, бо є важні справи до полагодження. Суспендовані члени мають заплатити свій довг, бо в противнім разі будуть виключені з членства. — Н. Білецький, предс., Д. Медецький, кас.; Ів. Кульматицький, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союза, від. 292, подає до відома усім своїм членам, що квартальний мітінґ відбудеться в неділю, 14. квітня, в годині 12:30 вполудне, в гали парохіяльній при Кліперт ул. На ці збори проситься кождого члена конечно прибути на час, бо є кілька важних справ до полагодження. Пригадується тим членам, що ще не виповнили своїх залеглостей з 1934 року, щоб старалися полагодити цього місяця, бо в противнім разі за них не будеться більше посилати вкладки до Союза. Старайтеся приєднувати нових членів до Союза, як старших так і дітей. Хто знає якого Українця, що ще не є членом, нехай повідомить секретаря, а секретар буде старатись його приєднати. — Іван Форись, предс., Ілія Андрусевич, кас., Петро Кізел, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕФІЯ, ПА. Відділ 62 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. квітня, в годині 7-мій ввечір, в домі тов. Івана Данька, 6337 Редленд ул. Присутність кождого члена конечна, бо є важні справи до полагодження. Члени, котрі ще не змінили грамот, зволять принести старі грамоти на збори. Кождий член повинен привести одного нового члена і вписати свої діти. Подається до відома, що на квартальних зборах ухвалено не платити за перший тиждень слабости члена, аж за другий. Ця ухвала увійшло в життя 9 березня 1935. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости в квітні, бо інакше будуть суспендовані. — Теодор Яців, предс., Семен Староста, кас.; М. Черкас, секр.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, подає до відома всім членам і членицям місцевим і позамісцевим, що квартальний мітінґ відбудеться в неділю, 14. квітня, точно в годині 4-тій пополудні, в У. Н. Домі при Кінгс Гайвей Вест. Є дуже важні справи до полагодження, а іменно справоздання секретаря, касієра і контр. комісії за три місяці, та інші важні справи. Уряд просить всіх прибути на час і справи полагодити. — Дмитро Махно, предс.; Михайло Сендзік, кас.; Петро Дудко, секр.

БАЙНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 14 квітня, в годині 4-тій пополудні. Проситься прибути на час, бо є багато справ до полагодження. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, щоб оминути суспендації після статута. Члени, котрі не платять до місцевої каси, зволять свої вкладки платити кождого місяця, бо за них не будеться закладати. На мітінґу будемо приймати нових членів без вступного. — Т. Присташ, предс.; Як. Резнік, кас.; Гр. Геба, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеться 14. квітня, в годині 2-гій пополудні, в Набожинського. Присутність членів на тім мітінґу пожадана, бо буде справоздання урядників і контр. комісії. — І. Шегера, предс.; Д. Фидина, кас.; Н. Лісний, секр.

АЙРОНДЕКВІТ, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 14 квітня, в годині 2-гій пополудні, в Українській Гали на Норт Гудман. Проситься членів прибути на ті збори в означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Буде справа пікніку, котрий має відбутися 26. травня. — Микола Головка, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих члениць, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 14. квітня, в годині 3-тій пополудні, в гали де звичайно. Просимо члениць явитись на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих взивається прийти і заплатити свій довг. Члениці, котрі ще не виміняли своїх грамот, зволять принести старі грамоти на цей мітінґ. Хто хоче стати членом У. Н. Союза зволить прийти на цей мітінґ. Члени, котрі ще не вписали своїх дітей, нехай зроблять це на тім мітінґу. — Олена Скробач, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Мир", від. 324, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 14. квітня, в годині 2-гій пополудні, в домі Укр. Громади на 2-гій і Бравн ул. Контроля здасть звіт за перший квартал. Прийдіть і почуйте, що робиться в товаристві. Кождий член повинен бути і вирівнати вкладки, бо є пекучі справи, котрі треба полагодити. — М. Главяк, заст. предс.; П. Максимович, кас.; Туркот, секр.

ВЕСТБУРИ, Л. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267, повідомляє своїх членів, що місячний і квартальний мітінґ відбудеться в суботу, 13. квітня, в годині 8-мій ввечір, а не як було сказано в неділю, 7. квітня. Проситься всіх членів явитись на цей мітінґ, бо буде угода виробу прапорів. — Теодор Агрест, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 13. квітня, точно в годині 7-мій ввечір, в гали під ч. 72 Моріс ул. Просимо кождого члена прийти і вирівнати свої вкладки. Довгуючі члени будуть суспендовані. Є важні справи до полагодження. — Микола Пупчик, предс.; Василь Глива, кас.; Семен Кусень, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що чвертьрічний мітінґ відбудеться в неділю, 14. квітня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 303 Гудсон Еве. Проситься членів прибути на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Члени, котрі ще не змінили своєї грамоти, мають принести старі грамоти на мітінґ і змінити на нові. Проситься членів, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, нехай прийдуть на мітінґ і впишуть їх. Члени, котрі мають нових кандидатів до Тов. і У. Н. Союза, зволять привести їх на мітінґ і вписати. Напоминається членів, що Українська Музика влаштовує концерт в суботу, 13. квітня, то кождий член має явитися в гали церковній, в 6-тій год. ввечір. — Мих. Микитинський, предс.; Мих. Антонів, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. квітня, в церковній гали на Гренд ул., точно в годині 8-мій ввечір. Проситься явитись на час, бо є багато справ до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости. — Уряд Товариства.

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. квітня, в годині 2-гій пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 414 — 7-ма ул. Проситься всіх членів прийти на збори в означенім часі. Довгуючі члени щоб постаралися вирівнати свої залеглости на зборах, бо інакше будуть суспендовані. — Р. Рубльовський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 13. січня, в год. 8:15 ввечір, в гали української правосл. громади, 334 Іст 14 улиця. На ті збори мають явитися всі члени відділу, бо є важні справи до полагодження. Також буде рішено на зборах де й коли мають зібратися всі члени до спільної фотографії, котра буде поміщена в ювилейній книзі, що вийде заходом У. Н. Союза з нагоди його 40-літнього існування. — М. Близнак, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, дає до відома всім своїм членам і членицям, що квартальний мітінґ відбудеться 14 квітня, в годині 1-шій пополудні, в Рускім Нар. Домі. Обовязком є кождого члена явитись на цей мітінґ, коли вам розходиться о свою орґанізацію. — Музер, предс., Новак, кас.; Коваль, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до загального відома членам Бр. св. Василія, від. 339, що мітінґ відбудеться в неділю, 14. квітня, в годині 2-гій пополудні, під ч. 3322 Н. Лавренс ул. Тому, що є надзвичайні справи, присутність кождого члена конечна без всяких оправдань. Пригадується тим членам, що ще не змінили своїх грамот, що це вже крайня пора змінити. Тому просимо принести старі грамоти на мітінґ і змінити. Довгуючим пригадується, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Ів. Сорока, предс., Ів. Жмутин, кас., Ол. Будай, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Українське Тов. Січ, від. 282, повідомляє всіх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 14-го квітня, в годині 2-гій пополудні, в гали У. Н. Дому, 1317 Вест Фаєтте ул. На ті збори проситься всіх членів явитись. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, в противнім разі наразять себе на суспензу. Члени, котрі були суспендовані минулого або перед минулого місяця, а бажають остатись на старих правах, зволять зголоситись до секретаря на цих зборах. — І. Лесюк, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, подає до загального відома, що звичайні збори відбудуться в суботу, 13. квітня, в годині 7:30 ввечір, в галі де звичайно. Пригадується членам, котрі ще не перейшли зі старого до нового роду обезпечення, щоби негайно це зробили, бо остається лише тих пару місяців до означеного реченця і щоб пізніше не було нарікань. Хто з членів має приятелів, знакомих, котрі ще не належать до У. Н. Союза, проситься привести, за котрих отримають нагороду. Обовязком є кождого члена явитися на цих зборах, бо маємо важну справу до полагодження, а іменно те, що в травні буде 11 літ від заложення Товариства, тож треба зробити якесь підприємство. Довгуючих членів проситься, щоб по можности сплачували свій довг, або щоб прийшли на збори і сказали, що мається з ними зробити. — Теодор Федуняк, предс., Стефан Окрепкий, кас.; Василь Моссора, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 14. квітня, в годині 1-шій пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Взивається всіх членів прибути точно на час, бо є багато важних справ до полагодження. — С. Гвіздь, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 квітня, в годині 12-тій вполудне, в салі церковній про Оклей і Райс ул. В програму зборів входять дуже важні точки, тому обовязково всі члени мають явитись на збори. Пригадується довгуючим членам, щоб хоч по части сплачували свій залеглий довг, або щоб прийшли і сказали причину, чому залягають з своїми вкладками. Коли такі члени не зголосяться, то з ними поступиться після статута. — Іван Карпа, пр.; Дмитро Кузьма, кас.; Тарас Шпікула, секр.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінґ перенесений з 14. квітня на 21 квітня з причини, що 14 квітня буде парохіяльний мітінґ і галя буде занята. Тож просимо всіх членів, щоби явилися на мітінґ 21 квітня, бо будемо мати важні справи до обговорення, а також касієр і секретар здадуть звіт за три місяці. Неприявні члени на тім мітінґу будуть карані на підставі статута. Довгуючі члени нехай вирівнають свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. Члени, котрі ще не перейшли на новий рід обезпечення, зволять принести свої грамоти до виміни, щоб не було запізно. — С. Козуб, предс.; І. Рейтаровський, кас.; Т. Долинський, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 383, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 14 квітня, в годині 6-тій ввечір, в гали парохіяльній, 494 Перша улиця. Всі члени є обовязані бути на мітінґу, бо буде головний радний У. Н. Союза, Стефан Слободян, в справі нових родів обезпечення. Тому всі обовязково мають прийти і вислухати п. Слободяна. — Іван Грудзінський, Гнат Шибел, Йосиф Муць.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 13-го квітня, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та ул., в годині 7:30 ввечір. Проситься всіх членів прибути на час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости. Буде справоздання з приходів і розходів за останних 3 місяці. Проситься тих членів, котрі ще не вписали своїх дітей до Союза, щоби старалися їх вписати на цих зборах. Крім важнішим справ буде вибір балевого комітету. — Е. Парницький, фін. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13 квітня, точно в годині 8-мій ввечір, в Укр. Прав. Церкві, 179 Корт ул. Кождий член має явитись на цих зборах і заплатити свою належитість. — Микола Боднар, предс.; Василь Ткач, кас.; Андрій Мудровський, секр.

ВАЙТСТОВН, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 129, повідомляє, що чвертьрічний мітінґ відбудеться в суботу, 13 квітня, в годині 8-мій ввечір, в домі тов. Михайла Гарасимова, під ч. 150-38 — 20 Ровд. На порядку нарад є важні справи і чвертьрічне справоздання секретаря і касієра. Неприявний член заплатить кару на підставі статута. — Іван Ткач, предс.; Антін Кавка, кас.; М. Дзярський, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 14. квітня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Гбвп Еве., Пасейк, Н. Дж. Є важні справи до полагодження тому обовязком є кождого члена бути приявним на зборах. — Іван Живицький, предс.; Григорій Яськів, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 квітня, в годині 12:30 пополудні, під ч. 847 Н. Френклин ул. Проситься всіх членів і члениць явитись на означений час. — Я. Лежняк, секр.

CHICAGO, ILL. The Good Will Society, branch 22 of the Ukr. Nat'l Ass'n., will hold its regular meeting Sunday, April 14, 1935 at 3:30 in the afternoon at the St. Nicholas Church Hall located at Oakley and Rice Strs. Final arrangements for a Bunco party will be made as well as other important matters. — Marie Lubas, Pres.; Walter Skoropad, Secr.

ЗАЯВА

Подаємо до відома всему українському громадянству міста Клівленд та околиць, що Січ ім. Вітовського, відділ О.Д.В.У. ч. 8, не уповажнював нікого ходити за збіркою на летунську школу, яку думає зорганізувати Союз Гетьманців Державників та Демократична Січ у Клівленд.

Заявляємо, що О.Д.В.У. має вже свою власну летунську школу в Клівленд, яка числить поверх 30 учнів-летунів.

ЗА УПРАВУ О.Д.В.У. ч. 8:
Іван Попович, голова
Михайло Ярош, рек. секр.
(Оголошення).

Розмова.

Жінка: — Чого то ти мені не обіцював перед шлюбом! А нічого ти не додержав!
Чоловік: Наприклад?
Жінка: Ти говорив: „Увесь світ буде під твоїми ногами!"
Чоловік: — А може не є?!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ВІДОЗВА

до односельчан з села Дмухавець, Галичина.

З рідного нашого села надійшла відозва від читальні „Просвіти", підписана нашими громадянами, в якій нам подають, що рішилися поставити в селі свою власну народню домівку. Хочуть піти слідом інших сусідних наших громад, бо переконалися на власні очі, що ті громади, які мають свої Народні Доми, стоять під кождим оглядом краще: там і молодь краще держиться, там і живіше життя. А в Дмухавці є охочих до народньої праці багато, є кому давати представлення чи концерти, але треба все ходити по сусідних селах, щоб вивести представлення чи концерт.

Рідне село певне, що односельчани в Америці, котрі так щедро допомагали будові Народніх Домів по інших селах, приймуть радісно вістку, що і Дмухавець береться будувати свій Читальняний Дім.

І певні наші браття в рідним селі, що ми звідси з Америки не відмовимо помочі в тім гарнім ділі. Вони просять, щоб у всі тих справах листуватися з громадянином Іваном Заверухою, сином Йосифа, в Дмухавці, почта Кізлів коло Тернополя.

Від себе не маю що до цеї просьби додавати, а тільки прошу краянів, особливо тих, що мешкають у Нюарку, щоб розпочали збіркову акцію. Справи не треба відтягати, а кождий з нас хай доложить трохи труду і зложить жертву, а матимемо свою народню святиню в рідним селі.

Андрій Сисак,
80 Clearfield St.,
Freemansburg, Pa.

ЧИ Є ФАШИСТІВСЬКА ЛІТЕРАТУРА?

У провідних італійських часописах часто можна подибати статті, в яких м. і. якнайгарячіше поручають італійським письменникам, щоби писали не лише новелістичні й поетичні річи, а також твори загального культурного характеру. „То мусять бути програма молодого італійського літературного покоління!" Краще булоб, колиб неодин із молодих італійських письменників вихіснував свою інтелігенцію в користь ріжних культурних творів, замісць писати солодковату белетристику.

Ці докори італійських часописів справді оправдані. Колиб в Італії справді стільки читали, скільки пишуть ріжних творів, настали б золоті часи для письменників. Бо всього того, що творять італійські письменники, повісти, новелі й поезії, аж забагато для читаючої публіки. А які-ж то це все пересічне. Ця гострота оцінки торкається не лише пересічних письменників, а й тих, які за границею втішаються великою славою.

Хто думав би, що в сучасній італійській літературі (за винятком політичних творів) знайшов би фашистівську ідеольогію, той дуже розчарувався б. Спроби, щоб літературу й політику наче перетопити в одно, бували в Італії нерідко. З усіх тих спроб досі вдалися лише два твори: Марія Карліса „Мусолінієві Італійці" та Ніна д' Аромаса „1902".

Ніодин з численних літературних конкурсів, які розписували ріжні фашистівські установи, не відкрив доброго та призначного письменника в цьому змислі, як це було в предложенних конкурсах. Тяжкі нинішні часи примушують багато італійської молоді перекидатися до політики.

Не краще є і зі старими італійськими письменниками. Вони також не творять у якомусь визначеному напрямку. Вони творять у розмірі своїх видноокругів. Нпр. Палящескі в свому мистецькому творі „Ле тре сореле Матераці" („Три сестри Матераці"), Папіні „Пієтра інфернале" („Пекольна скеля"), поет Унгареті, який пише чисту поезію, та Барілі з глибоко продуманими описами подорожей.

Колиж хто хотів би оцінювати почитність Італійців на основі випозичальнь книжок (яких так багато в інших краях), то міг би подумати, що Італійці взагалі не читають. Так нпр. у Римі, духовому середовищі всеї Італії, нема ні одної прилюдної випозичальні книжок! І коли Італієць нарікає, що добра книжка задорога, то радше зречеться читання, ніж мав би позичити книжку. А саме всі Італійці бояться, що за посередництвом позичування книжок найлекше можна набратися туберкульози. А що на жінок годі багато рахувати, бо вони видають гроші радше на всякі інші потреби, ніж на читання, то зрозуміле, чому випозичальні в Італії таке рідке явище.

Італійці взагалі мало читають. Вони волять спори, подорожування, та їм ніколи не прийшло би на думку купити якусь книжку з того фаху. Коли хочуть щось довідатися про спорт, тоді навіть не читають ґазети, лише в каварні або деінде слухають промови радія.

Так то справді круг читачів в Італії обмежився лише до духової еліти, до професорів, студентів, почасти війська та на невелику скількість людей, які цікавляться духовим життям.

Цей невеликий круг читачів читає передовсім повість історичну повість, головно чужинних авторів, опісля італійських. Твори військового характеру, як нпр. ріжні спомини, також розходяться добре. Як залюбки читають твори чужих авторів, видно хочби з того, як на виставових вікнах книгарень виставлені твори поукладані по братерськи італійські та чужі автори. Решта публики читає кримінальні повісти.

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (237)

Як Тарзан вихилився понад край узбіча балки, дівчина й офіцир унизу під ним видали оклик радости. Та коли Тарзан почав уже випростовуватися на рівнині, він на своє здивування побачив, як один англійський вояк прицілився до нього з кріса. Тарзан крикнув саме на час: „Стій! Не стріляй! Я приятель!" Учувши, що голий великан говорить по англійськи, жовнір відступив до нього.

Скоро до них підійшов англійський фельдфебель зі своїми жовнірами, що становили передову патрулю. Він пояснив Тарзанові цілі виправи, себто, що їх вислано на пошукування поручника Сесила. Треба було потім працювати ще кілька години, заки добуто з балки Ольгу й Роджера Сесила. Дано їм першу допомогу, але радість зробила більше, як допомога.

Як заходило сонце, всі вже були безпечні в таборі. Постановлено відіслати наступного дня поручника Сесила й дівчину, котру Тарзан уважав большевицькою шпигункою, до англійської головної кватири. Тарзан не хотів з ними їхати, кажучи, що він має інші завдання десь на заході. „Ви не їдете з нами?" — спитала дівчина Тарзана.

„Ні", відповів Тарзан. „Я подорожую самий", відповів Тарзан. Вона кинула на нього благальний погляд. „Вертаєтесь до цих страшних джунглів?" — вона спиталась. „Ми вже ніколи не побачимося?" Він подивився на неї хвилину мовчки. „Ніколи!" — сказав він, та, не кажучи більше й слова, відійшов. Саме тоді надіхав літаком полковник Кейпел.